

egy hétvégén csekély díj ellenében jeles edzők tartanak csoportos intenzív oktatást.

Az elit a Maróczy Géza Központi Sakkiskolába kerül. Itt tanul az ország mintegy harminc legtehetségesebb 8 és 15 év közötti sakkozója. Havonta ötnapos edzőtábor tartanak Mátraházán, ahol nagymesterek és nemzetközi mesterek oktatják őket. A jelenlegi legjobb magyar sakkozó, Rapport Richárd az MGKSI első három évének kimagasló növendéke volt, de öt másik volt diákjuk is nagymester lett már. Az élvonalba kerülés egyik fő mozzanata az évenkénti korosztályos bajnokságon való részvétel. Ezt hagyományosan Balatonlellén rendezik meg június közepén, a tanítás befejezése után.

SAKK ÉS CSALÁD

A tehetségesen, eredményesen sakkozó gyerek a családnak nagy öröm és nagy gond is. Fantasztikusan jó dolog, hogy szabadidejét hasznos szórakozással tölti, amely képességeit fejleszti. Elkezd díjakat, kupákat és érmekeket nyerni, amire mindenki nagyon büszke. Ám vinni kell edzésre, versenyre, és ez bizony teher a családnak. A nagyszülők persze sokat tudnak segíteni. Ahogy a gyerek halad előre, egyre jobban meghatározza a család életét a versenyprogram. Szerencsésebb családokban, ahol két vagy három gyerek is sakkozik, össze lehet kapcsolni a sakkversenyt a nyaralással. Mindenképpen számítani kell arra, hogy nem könnyű a sakkozó (és egyébként bármilyen más sportot űző) gyerek programját megszervezni és a családdal összehangolni.

SAKK ÉS PÉNZ

Sok szélsőséges történet forog közszájon. Családok, amelyek milliókat fizettek ki edzőknek, hogy a gyerek nagy sakkozó legyen, és a végén nem sikerült. Erre semmi szükség nincs. Az első években egy nevelő egyesület, ahol szerény havi tagdíj fejében nagyon jól foglalkoznak

a gyerekekkel, tökéletesen megfelel. Négy-öt év után, amikor már a fiatal ott van korosztályának élvonalában, valóban szükségessé válik a személyi edző foglalkoztatása, ami sokba kerül, de ha a gyerek már ért el eredményeket, akkor lehet támogató alapítványt vagy szponzort találni. Természetesen egy tehetősebb család kezdet rögtön a házhoz járó magántanárral, ez kényelmes, de egyáltalán nem szükséges.

„Akármilyen élénk eszű 7–8 éves gyerekiünk van, lehetetlen megjósolni, hogy meg fog-e tudni élni a sakkból. Ezért ne menjen el magántanulónak túl korán, ne hagyja abba az iskolai tanulást. Számtalan példa van rá, hogy 18 éves korig remekül lehet egyszerre csinálni a középiskolát és a magas szintű sakkozást.”

Másrészt illúzió azt gondolni, hogy ha öt-hat évig intenzíven képeztük a csemétét, akkor már milliókat fog keresni a versenydíjakból. A szocializmus korszakában sportállásokban voltak a sakkozók, és fizetésüket versenydíjakkal kiegészítve jobban kerestek, mint az akkori mérnökök vagy orvosok. Ez azonban már a múlté. Ma már csak a szűkebb világot él nagyon jól a sakkból,

Magyarországon talán 10–12 ember. A többiek robotolnak: edzéseket tartanak, cikket írnak, szimultánóznak járnak stb. Akármilyen élénk eszű 7–8 éves gyerekiünk van, lehetetlen megjósolni, hogy meg fog-e tudni élni a sakkból. Ezért ne menjen el magántanulónak túl korán, ne hagyja abba az iskolai tanulást. Számtalan példa van rá, hogy 18 éves korig remekül lehet egyszerre csinálni a középiskolát és a magas szintű sakkozást.

KONKLÚZIÓ

Minden nehézség ellenére érdemes belevágni! De csak akkor, ha a gyerek akarja, ha igazán érdekli, ha lelkes. Nincs szomorúbb dolog annál, mint amikor a szülő erőlködik, pénzt fektet be, izgul – és közben látni lehet, hogy a gyereket egyáltalán nem érdekli a dolog. A sakkban az önkéntesség is fontos, az, hogy szabadon választott legyen, ne kívülről ránk erőltetett dolog. A sakkasztáblán hihetetlenül izgalmas, kalandos dolgok történnek a hozzáértő játékos számára. Ezért érdemes megtanulni és művelni ezt a fantasztikus játékot. ■

HORVÁTH ZOLTÁN: GONDOLKODVA MEGÉRTJÜK A ZSENIT IS

A rejtvények rövid története

Játékra minden embernek szüksége van. A kisgyermek a játékokon keresztül ismerik meg az őket körülvevő világot. A felnőttek már túl vannak ezen, mégsem hagynak fel a játékkal. A játéknak sok előnyös tulajdonsága van. Elsősorban örömet okoz a résztvevőknek, észrevétlenül megdolgoztatja az agyat, s közben fejleszti azt. És ami különösen fontos, hogy a játék szabad elfoglaltság, ki kell lépnünk a napi rutin tevékenységeink köréből, hogy játszani tudjunk.

Minden ember játszik, de nem mindenki ugyanazt. Egy kisgyermek megelégszik azzal, hogy dob a kockával, aztán lelépi a táblán a dobott számot. Számára kihívás lehet, hogy pontosan az előírt lépésszámot tegye meg, izgatottan várja, hogy hova is fog érkezni. Felnőtt fejjel ez a játék hamar unalomba fullad. A dobás – lépés – várakozás háromszög pillanatok alatt rutinná válik, a játék nem nyújt se kihívást, se izgalmat.

Sokféle játék van, mint például a ping-pong, a sakk vagy a rómi, mi viszont a rejtvény-játékokkal kívánunk most foglalkozni. Mérő László így definiálja a rejtvényt: „egyértelműen megfejthető, és megfejtese szellemi izgalmat okoz”. A jó rejtvénynek egyetlen megoldása van, a kevésbé jó rejtvények esetén több válasz is elfogadható.

Találós kérdésekkel már az ókorban is szórakoztatták egymást az emberek, ezek közül a leghíresebb talán a szifnx feladványa: Reggel négy lábon, délben két lábon, este pedig három lábon jár. Mi az? (A megoldást a cikk végén közöljük.) Gyakoriak voltak a matematikai fejtörők is, mint az alábbi.

*Nehéz zsákokkal rakottan dúsan,
Számár s ösvér haladnak nagy búsan.
Nyög a számár, mire a pajtása:
– Talán fáj már uraságod háta?
Én nem nyögök, pedig ha egy zsákot
Adnál abból, ami nyomja hátod,
Kétszer annyit, mint te, vinnék akkor,
De ha tőlem átvennél egy zsákot,
Egyformán szidhatnók a világot.
Számantudós! Ennyi bánat láttán
Hamar mondd meg:
Hány zsák volt az állatoknak hátán?*

(Euklidesz)

A rejtvény szó hallatára legtöbbszörnek mégsem ezek a feladványok, hanem a keresztrejtvények jutnak eszünkbe. A keresztrejtvény nemrég ünnepelte 100. születésnapját. Az első igazi keresztrejtvény 1913. december 21-én jelent meg a New York Worldben. Magyarországra pár évvel később érkezett meg az új találmány: 1925. január 22-éig kellett várni, hogy a Ma este közreadja Kristóf Károly feladványát.

A ma már mindenki számára közismert sudoku feladvány még ennél is fiatalabb: Az első feladvány 1984 áprilisában jelent meg a japán Nikoli magazinban. A Füles című magyar rejtvényújság már 1990-ben is jelentetett meg sudoku rejtvényt, a kevésbé hangzatos Bűvös négyzet címmel. Világhírnévre mégis csak sokkal később, 2004-ben tett szert, amikor a Times is elkezdett ilyen feladatokat közreadni.

Rovatunkban minden számban egy-egy logikai rejtvény típust, a sudoku valamely rokonát fogjuk bemutatni az olvasónak.

AZ EINSTEIN-FÉLE REJTVÉNY

Elsőként egy klasszikus feladvánnyal ismertetjük meg az olvasót. A legenda szerint az alábbi feladványról Einstein azt mondta, hogy csak az emberek 2%-a képes megoldani. Nem tudjuk, hogy ez valóban elhangzott-e, de célunk, hogy megcáfoljuk ezt az állítást. A feladvány több formában is fellelhető az interneten, mi a 2014 júliusában a hvg.hu-n megjelent szöveget közöljük.

A legtöbb feladvány csak addig igazán nehéz, míg rá nem jövünk a trükkjére, vagy valaki meg nem mutatja. Nincs ez másképp ezzel a feladattal sem.

Először megmutatunk egy kisebb feladványt, illetve a megoldás lépéseit. Ezek után már ön is bátran megpróbálkozhat Einstein feladványával.

A PÉLDA FELADAT

Négy jó barát külföldre utazik a nyáron. A négy barát vezetékneve: Horváth, Németh, Török és Olasz. A Keresztneveik: Anna, Béla, Cecília és Dániel. Az úti céljaik pedig: Horvátország, Németország, Törökország és Olaszország.

Találja ki, hogy kinek mi a teljes neve és hová utazik, ha tudjuk az alábbiakat:

- Anna Horvátországba készül,
- Senki sem oda utazik, mint ami a vezetékneve,
- Németh Cecília nem Olaszországba utazik,
- Se Török, se Béla nem Németországba megy.

A MEGOLDÁS MENETE

Háromféle információ áll rendelkezésünkre, a vezetéknevét, keresztnévét és az úti célját. Ahhoz, hogy jelölhessük ezeket a kapcsolatokat, készítsük el a következő táblázatot. Sok rejtvényújságban ezt a táblázatot előre elkészítik a fejtő számára. (1-es ábra)

		Keresztnév				Úti cél			
		Anna	Béla	Cecília	Dániel	Horvátország	Németország	Törökország	Olaszország
Vezetéknev	Horváth								
	Németh								
	Török								
	Olasz								
Úti cél	Horvátország								
	Németország								
	Törökország								
	Olaszország								

1. ábra

Most már csak az a dolgunk, hogy feldolgozzuk a megadott információkat és bejelöljük őket a táblázatban. Az első két információt a 2-es ábrán látható módon jelölhetjük, az összes sor végigolvasása után pedig a 3-as ábrán lévő állapotot kapjuk. Az X azt jelöli, ha két információ összetartozik, a kör pedig azt, ha biztosan nem tartozik össze.

		Keresztnév				Úti cél			
		Anna	Béla	Cecília	Dániel	Horvátország	Németország	Törökország	Olaszország
Vezetéknev	Horváth					O			
	Németh						O		
	Török							O	
	Olasz								O
Úti cél	Horvátország	X							
	Németország								
	Törökország								
	Olaszország								

2. ábra

		Keresztnév				Úti cél			
		Anna	Béla	Cecília	Dániel	Horvátország	Németország	Törökország	Olaszország
Vezetéknev	Horváth					O			
	Németh			X			O		O
	Török		O				O	O	
	Olasz								O
Úti cél	Horvátország	X							
	Németország		O						
	Törökország								
	Olaszország			O					

3. ábra

Minden információt bejelöltünk a táblázatban, tehát hiába olvasnánk el a négy megadott adatot újra, abból már semmi újra nem derülhet fény. A feladványt úgy tudjuk megoldani, ha a meglévő adatokat összevetjük egymással. Először is, ha valahova X-et tettünk, akkor a többi helyre biztos, hogy O kerül, mert minden információnak egyetlen párja van az adott blokkban. (4-es ábra)

		Keresztnév				Úti cél			
		Anna	Béla	Cecília	Dániel	Horvátország	Németország	Törökország	Olaszország
Vezetéknev	Horváth			O		O			
	Németh	O	O	X	O		O		O
	Török		O	O			O	O	
	Olasz			O					O
Úti cél	Horvátország	X	O	O	O				
	Németország	O	O						
	Törökország	O							
	Olaszország	O		O					

4. ábra

		Keresztnév				Úti cél			
		Anna	Béla	Cecília	Dániel	Horvátország	Németország	Törökország	Olaszország
Vezetéknev	Horváth	O	X	O	O	O	O	O	X
	Németh	O	O	X	O	O	O	X	O
	Török		O	O			O	O	O
	Olasz		O	O				O	O
Úti cél	Horvátország	X	O	O	O				
	Németország	O	O	O	X				
	Törökország	O	O	X	O				
	Olaszország	O	X	O	O				

5. ábra

Folytassuk a táblázat elemzését! Németh Horvátországba nem mehet, hiszen Cecília oszlopában ott már O szerepel. Vagyis Cecília Törökországba utazik, és emiatt Németországba csak Dániel mehet. Az alsó blokk teljesen kitölthető.

Mivel Béla Olaszországba megy, ezért az ő vezetékneve csak Horváth lehet. És természetesen Horváth sorában is bejelölhetjük, hogy Olaszországba utazik. Az olvasó innen már könnyedén befejezheti az 5-ös ábrát. Természetesen minden sor feldolgozása után egyből megvizsgálhatjuk a táblázatot, hogy tudunk-e újabb mezőket kihúzni vagy X-elni, nem kötelező azt az utat követni, amit mi csináltunk ebben a bemutatóban.

FELHÍVÁS

Amennyiben önt érdeklik a logikai rejtvények, látogasson el a facebook.com/ifilogika címre! Az oldalt a Rejtvényfejtők Országos Egyesületének tagjai hozták létre azzal a céllal, hogy a 2016-os Rejtvényfejtő világbajnokságra egy ifi csapatot toborozzanak. Ha van logikai játékok iránt érdeklődő rokona vagy ismerőse, kérjük, ajánlja az oldalt neki is.

EINSTEIN FELADVÁNYA

Van 5 ház, mindegyik más színű. Minden házban egy más-más nemzetiségű személy lakik.

Minden háztulajdonos bizonyos italt részesít előnyben, bizonyos márkájú cigarettát szív és bizonyos állatot tart.

Ezen személyek közül egyik sem iszik ugyanolyan italt, nem szív ugyanolyan cigarettát, és nem tart ugyanolyan állatot, mint valamelyik szomszédja.

Azt lehet tudni, hogy:

- a brit piros házban lakik,
- a svéd kutyát tart,
- a dán szívesen iszik teát,
- a német Rothmanns cigarettát szív,
- a norvég az első házban lakik,
- a zöld ház tulajdonosa kávét iszik,
- aki Winfield cigarettát szív, szívesen iszik sört,
- a sárga ház tulajdonosa Dunhill cigarettát szív,
- az a személy, aki Pall Mallt szív, papagájt tart,
- a férfi, aki a középső házban lakik, tejet iszik,
- aki Marlborót szív, a mellett lakik, aki macskát tart,
- a férfi, akinek lova van, a mellett lakik, aki Dunhillt szív,
- a norvég a kék ház mellett lakik,
- aki Marlborót szív, annak a szomszédja az, aki vizet iszik,
- a zöld ház sorszáma eggyel kisebb, mint a fehér házé.

A kérdés: Kie a hal?

A SZERZŐRŐL

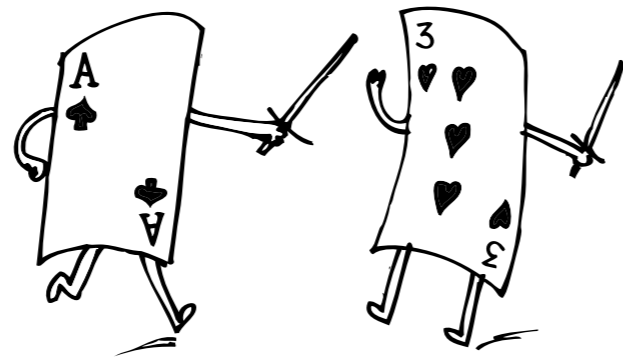
Horváth Zoltán 2001. óta indul logikai versenyeken, 2004-ben a magyar csapat tagjaként bronzérmert szerzett a rejtvényfejtő világbajnokságon. Egyéniben többször is a legjobb 10 között végzett, kétszer volt 4. helyezett.

Rejtvényeket 2003 óta készít. A magyar versenyek fő feladvány gyártója, emellett három rejtvényfejtő világbajnokságon is szerepeltek a feladványai.

KÁRTYACSATA – NEHEZEBB FELADVÁNY

Hat ismerős egy kerek asztalnál foglal helyet, néhányan kártyáznak közülük, a többiek csak nézik a játékot. Az alábbi információk és némi extra furfang segítségével logikázza ki, hogy mit játszanak.

- Nincs két néző egymás mellett, sehol az asztalnál.
- Sarolta nem Róbert mellett ül.
- Bálinttal közvetlenül szemben nem játékos ül.
- Zoltán jobb oldali szomszédja fiú.
- Dávid is csak nézi a játékot.
- Ilona mindkét szomszédja fiú.
- Róbert jobb oldali szomszédja Bálint.

ILLUSZTRÁCIÓ: KONCZ TÍMEA

A CIKKBEN SZEREPLŐ FELADATOK MEGOLDÁSAI

- A Szphinx feladványa: az ember, aki élete „reggelen” négykézláb mászik, élete „delén” két lábon, míg élete „alkonyán” botra támaszkodva.
- Euklidesz feladványa: A számár 5 zsákot, az öszvér 7-et visz.
- Einstein feladványa: A hal a németé.
- A kártyacsata megoldását a következő számban közöljük. ■

FOTÓ: SANTA BALÁZS

2007 óta hagyománnyá vált a Fő téri jégpálya adventi nyitása, és második éve Békásmegyeren, a Csobánka téren is ingyen korcsolyázhatunk.

KEDVENC

Az Óbudai Anziks minden számában egy neves óbudai személyiség ír lapindító jegyzetet. Vendégszerzőnk válaszol a magazin végén található állandó kérdéssorra is. Mostani lapszámunkban Dr. Farbak Pétert kértük fel.

FÖLDRAJZI HELY	SELMECBÁNYA / TOSZKÁNA
VÍZ	BALATON
ÉVSZAK	TAVASZ
ÉTTEREM, KOCSMA	SZENTENDRE, TRATTORIA CARDINALE
ÉTEL,	RAKOTT KEL
ITAL	KOZEL SÖR
SZÍN	KÉK
NÖVÉNY	SZAGOS BÜKKÖNY
ÁLLAT	MOLLY KUTYÁNK (NÉMET VIZSLA KEVERÉK)
SZÍNÉSZ / SZÍNÉSZNŐ	TOM HANKS / MERYL STREEP
INTÉZMÉNY	BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM
FILM	TAVIANI FIVÉREK: A RÉT / KENNETH BRANAGH: SOK HÚHÓ SEMMIÉRT
ÍRÓ-KÖLTŐ	JANUS PANONIUS: BÚCSÚ VÁRADTÓL
SPORT	TERMÉSZETJÁRÁS
SPORTOLÓ	HOSSZÚ KATINKA
KÉPZŐMŰVÉSZ / MŰALKOTÁS	FRANCESCO LAURANA / BEATRIX KIRÁLYNÉ MELLSZOBRA (FRICK COLLECTION)
ZENÉSZ / ZENEMŰ	MOZART: DON GIOVANNI
TUDÓS / TUDOMÁNY	KLANICZAY TIBOR – MŰVÉSZETTÖRTÉNET
PIAC	FÉNY UTCAI PIAC
KÁVÉZÓ	MACSKAKŐ KÁVÉZÓ (BUDAPEST, I. KERÜLET, FIÁTH JÁNOS UTCA)
FILMSOROZAT	MISS MARPLE TÖRTÉNETEI
IDÉZET	HOGY ÉRTENEM ADATOTT MÁSOKAT / S NEM KELLETT SÍRNOM, HOGY MEGÉRTSENEK, / HÁLA LEGYEN. (CSÍK SÁNDOR: TE DEUM)
SZÓLÁS / KÖZMONDÁS / AFORIZMA	ABSQUE PUGNA NON EST VICTORIA. (KÜZDELEM NÉLKÜL NINCS GYŐZELEM.)

AQUINCUM
ARANYHEGY
BELSŐ-ÓBUDA
BÉKÁSMEGYER
BÉKÁSMEGYER-ÓFALU
CSILLAGHEGY
CSÚCSHEGY
FILATORIGÁT
HÁRMASHATÁRHEGY
KASZÁSDŰLŐ
MÁTÁSHEGY
MOCSÁROSDŰLŐ
ÓBUDAI-SZIGET
REMETEHEGY
RÓMAIFÜRDŐ
RÓMAI-PART
SOLYMÁRVÖLGY
TÁBORHEGY
TESTVÉRHEGY
TÖRÖKKŐ
ÚJLAK
ÜRÖMHEGY

BUDA
közösséget építünk

Készítette: Kallitás

ÜDVÖZLET ÓBUDÁRÓL!